

PM Rotel IV (Dnr KS 2025/1235)

Slutbetänkandet Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)

Remiss från Justitiedepartementet
Remisstid den 19 december 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade den 2 oktober 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av det svenska regelverket för beviljande av asyl och förfarandet för prövningen av en asylansökan och lämna förslag till författningsändringar och andra åtgärder som syftar till att så långt det är rättsligt möjligt begränsa bl.a. asylsökandes rättigheter genom att anpassa regelverket till miniminivån enligt EU-rätten. Därutöver ska utredningen utreda under vilka förutsättningar permanenta uppehållstillstånd som beviljats vissa utlänningar ska kunna ändras (dir. 2023:137).

Slutbetänkandet är en del av Miniminivåutredningen som tillsattes av regeringen den 2 oktober 2023 (dir 2023:137). Den första delen av uppdraget redovisas i delbetänkandet Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31).

I utredningen föreslås att det införs en ny särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd. Huvudregeln enligt den föreslagna lagen ska vara att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas och ersättas med ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, om det finns förutsättningar för det. I syfte att förmå berörda personer att vilja bli svenska medborgare föreslås en undantagsregel för personer som inom en viss tid initierat ett ärende om svenskt medborgarskap och som inte nekats medborgarskap genom ett beslut som fått laga kraft.

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

På grund av kort remisstid har socialförvaltningen och Skärholmens stadsdelsförvaltning lämnat in ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret anser att utredningens förslag riskerar att försämra integrationen samt tilliten till rättsväsende, myndigheter och samhället i stort. Förslagen riskerar att leda till familjesplittring samt att barn som har växt upp i Sverige och har alla sina nätverk här utvisas, vilket kan strida mot barnkonventionen.

Arbetsmarknadsnämnden är huvudsakligen negativ och anser att förslagen kan försämra möjligheten för integration, inte är förenlig med barnkonventionen, slå hårdare mot kvinnor än män och försämra tilliten till rättsväsendet om retroaktiv lagstiftning instiftas.

Socialförvaltningen anser att förslaget innebär en skärpning av migrationspolitiken, som riskerar att medföra negativa konsekvenser för både rättssäkerheten och möjligheten till långsiktig och hållbar integration.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd är i sin helhet negativ till förslagen i utredningen och anser att dess kan negativt påverka bland annat rättssäkerhet, tillit och förtroende för myndigheter samt integration.

Skärholmens stadsdelsförvaltning anser att förslaget riskerar att medföra negativa konsekvenser för både rättssäkerheten och möjligheten till långsiktig och hållbar integration.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Utredningens förslag att återkalla permanenta uppehållstillstånd (PUT) och ersätta dem med tidsbegränsade tillstånd (TUT), i syfte att främja medborgarskap och integration, väcker frågor om hur rättssäkerhet och integration kommer att påverkas.

Inledningsvis kan det konstateras att förslaget innebär att beslut om PUT kan omprövas retroaktivt. Detta är inte förenligt med principen om rättslig förutsebarhet och kan undergräva tilltron till myndigheter och rättssystem. Ett förändrat uppehållstillstånd kan skapa en osäkerhet om hur varaktig tiden i Sverige är, vilket innebär en risk för försämrad möjlighet till en god integration.

Förslaget skapar effekten att människor som kan ha bott och verkat i landet i tiotalet år nu retroaktivt får sina uppehållstillstånd omprövade. Särskilt hårt riskerar det att slå mot personer där det av skäl i ursprungslandet gör det svårt att nu fastslå personens identitet. Förslaget kan därför få konsekvensen att till och med människor som fått flyktingstatus som kvotflyktingar, med då väldokumenterade skäl att få

uppehållstillstånd, inte längre kan få sitt skyddsbehov prövat för att ursprunget nu idag inte kan verifieras. De riskerar då att utvisas och asylrätten avskaffas i så fall retroaktivt.

Effekterna för barn och familjer oroande då återkallelse av permanenta uppehållstillstånd kan leda till familjesplittring eller medföra utvisning även för barn som har växt upp i Sverige och har alla sina nätverk här. Det är inhumant, riskerar att skapa ständig otrygghet och är inte förenligt med principen om barnets bästa enligt barnkonventionen.

Vidare kan den särskilda lagen komma att påverka kvinnor mer negativt än män då det tar längre tid för nyanlända kvinnor att etablera sig och bli självförsörjande i Sverige. Det kan i sin tur påverka möjligheten att förvärva medborgarskap (i enlighet med eventuella nya krav) eller tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Avslutningsvis är det svårt att bedöma hur kommunerna i förlängningen kommer att påverkas om utredningens förslag införs. Såväl arbetet för integration som kompetensförsörjningen kan komma att hotas. Att människor som i årtal arbetat och försörjt sig själv och sin familj nu hotas av utvisning är inte bara moraliskt fel utan riskerar också att skapa betydande personalbrist i stora delar av välfärden.

Sammanfattningsvis bör förslaget avstyrkas då det inte uppfyller grundläggande rättsstatliga principer och retroaktivt riskerar möjligheten för skyddsbehövande att ges skydd.

Stockholm den 26 november 2025

Alexander Ojanne

Bilaga

Remiss - slutbetänkandet Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99), dnr KS 2025/1235-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Andréa Hedin (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra

Utredningens förslag innebär att permanenta uppehållstillstånd som huvudregel ersätts med tidsbegränsade tillstånd, och att regelverket utformas så att det tydligare leder till svenskt medborgarskap, återvändande eller återvandring. Syftet är att öka förutsebarhet, ansvarstagande och egenförsörjning samt att harmonisera svensk rätt

med EU:s miniminivå. Detta bedömer vi stärker både integration och arbetslinje över tid.

Vi noterar invändningar om retroaktiv verkan och konsekvenser för enskilda. Samtidigt innehåller förslaget undantag för den som inom viss tid initierar ett medborgarskapsärende, vilket utgör en viktig rättssäkerhetsventil. Genom tydliga övergångsbestämmelser och omfattande informationsinsatser kan tillämpningen ske likformigt och rättssäkert.

Mot denna bakgrund tillstyrker vi förslaget och framhåller vikten av att staden samverkar med Migrationsverket och Statens servicecenter för att säkerställa att reformen genomförs på ett rättssäkert och förutsägbart sätt.

Särskilt uttalande av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Stockholmsliberalerna delar den kritik som förs fram av både stadsledningskontoret och SKR. Förslaget om att retroaktivt återkalla permanenta uppehållstillstånd är oförenligt med grundläggande rättssäkerhet och skapar en omfattande otrygghet för människor som levt här i många år. Det riskerar splittrade familjer och utvisningar av barn som har hela sina liv, nätverk och framtid i Sverige. Det strider mot barnkonventionens princip om barnets bästa.

SKR bekräftar också den bild som många av oss redan anat: konsekvenserna för kommuner och regioner är varken utredda eller hanterbara. SKR varnar för att upp till 185 000 personer berörs, att kompetensförsörjningen i välfärden hotas, att tilliten till myndigheter riskerar att raderas och att barns trygghet påverkas särskilt negativt.

Det här går långt bortom migrationspolitik. Det slår direkt mot skolan, äldreomsorgen, socialtjänsten och sjukvården. En stor andel av våra medarbetare i välfärden är utrikes födda. Om permanenta uppehållstillstånd dras in drabbar det både dem och de verksamheter som redan i dag kämpar för att klara sitt uppdrag.

Utredningen förutsätter dessutom att människor enkelt ska kunna beviljas nya tidsbegränsade tillstånd eller medborgarskap – samtidigt som staten själv aviseras skärpta krav. Det skapar en osäkerhet som i sig motverkar integration och etablering.

Som socialliberaler värnar vi rättsstat, humanism och barns rättigheter. Det här förslaget är oproportionerligt, rättsosäkert och samhällsskadligt. Liberalerna har nyligen på vårt landsmöte beslutat att fler ska ges möjlighet till permanenta uppehållstillstånd, baserat på etablering, försörjning och integrering.

Vi ställer oss därför kritiska och anser att förslaget bör avstyrkas i sin helhet. Det behövs en politik som stärker integrationen – inte en lagstiftning som river upp människor ur sina liv och undergräver tilliten till samhället.

Kommunstyrelsen

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen tillstyrker utredningen som svar på remissen
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna välkomnar förslagen som leder till en skärpt migrationspolitik och föreslår att Stockholm stad ska tillstyrka utredningen i sin helhet

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Centerpartiet anser att Sveriges migrationspolitik ska präglas av ansvar och rättssäkerhet. Därför är Tidöregeringens initiativ *Slutbetänkandet av Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)* problematiskt. Det riskerar att försvåra integration och urholka rättssäkerheten. Den föreslagna modellen att kunna ändra en persons permanenta uppehållstillstånd till ett temporärt i efterhand skapar ett system av återkommande prövningar som motverkar integration och ökar administrativa bördor. Det är helt enkelt rättsosäkert att dra tillbaka gynnande beslut och sätter den som tidigare fått permanent uppehållstillstånd (och som med stor sannolikhet vistats i Sverige ett längre tag då tillfälliga uppehållstillstånd blev regel år 2021 och permanenta uppehållstillstånd ej är lika vanligt förekommande) i en mycket oviss sits.

Ersättnyttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

I utredningen föreslås att det införs en ny särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd. Den föreslagna huvudregeln är att permanenta uppehållstillstånd ska kunna återkallas för att ersättas med ett tidsbegränsade uppehållstillstånd. Det föreslagna regelverket ska utformas så att det tydligare leder till svenskt medborgarskap.

Kristdemokraterna ser positivt på att det med ny lagstiftning kan tydliggöras att slutmålet för ett uppehållstillstånd är svenskt medborgarskap eller återvandring. Dagens regelverk med permanenta uppehållstillstånd skapar en integrationsmässig limbo – där det saknas incitament att antingen sträva efter medborgarskap, eller att återvandra.

Utredningens förslag skulle skapa ökad förutsägbarhet och ansvarstagande. Vi noterar även att utredningen föreslår övergångsregler i form av undantag för de med permanent uppehållstillstånd som initierar en medborgarskapsärende inom en viss tid. Detta säkerställer rättssäkerheten och lindrar konsekvenser för den enskilda.

Vi hade dock önskat en djupare konsekvensanalys av vilka konsekvenser utredningens förslag får för kompetensförsörjningen inom välfärdsyrkena i kommunerna. Redan i dag har många kommuner rekryteringssvårigheter till dessa yrkeskategorier – en svårighet som vi avhjälpa, inte förstärka.

Ärendet

Regeringen beslutade den 2 oktober 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av det svenska regelverket för beviljande av asyl och förfarandet för prövningen av en asylansökan och lämna förslag till författningsändringar och andra åtgärder som syftar till att så långt det är rättsligt möjligt begränsa bl.a. asylsökandes rättigheter genom att anpassa regelverket till miniminivån enligt EU-rätten.

Utredningens uppdrag har varit att lämna förslag till författningsändringar och andra åtgärder som syftar till att så långt det är rättsligt möjligt begränsa asylsökandes rättigheter genom att anpassa regelverket till miniminivån enligt EU-rätten. De föreslagna förändringarna ska i förlängningen leda till antingen svenskt medborgarskap, återvändande eller återvandring. Enligt utredningen syftar förslagen till att stärka integrationen, minska bidragsberoende och öka andelen personer som blir svenska medborgare.

I utredningen föreslås att det införs en ny särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd. Huvudregeln enligt den föreslagna lagen ska vara att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas och ersättas med ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, om det finns förutsättningar för det. I syfte att förmå berörda personer att vilja bli svenska medborgare föreslås en undantagsregel för personer som inom en viss tid initierat ett ärende om svenskt medborgarskap och som inte nekats medborgarskap genom ett beslut som fått laga kraft.

Frågan om utvisning kommer att bli aktuell för personer som varken kan eller vill bli svenska medborgare och det permanenta uppehållstillståndet återkallas samt om personen inte heller kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Författningsförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

En särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar

Utredningen föreslår att det ska införas en särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd. Lagen ska omfatta utlänningar som har permanent uppehållstillstånd som flyktingar, alternativt skyddsbehövande, vidarebosatta (kvotflyktingar), varaktigt bosatta i Sverige eller som har beviljats permanent uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter eller vid vissa verkställighetshinder. Även utlänningar som har beviljats permanent uppehållstillstånd med stöd av den tillfälliga lagen eller gymnasielagen samt anhöriga till samtliga omnämnda grupper ska omfattas av den särskilda lagen.

Huvudregeln ska vara att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas och ersättas med ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, om det finns förutsättningar för det. I syfte att förmå berörda personer att vilja bli svenska medborgare föreslås en undantagsregel för personer som inom en viss tid initierat ett ärende om svenskt

medborgarskap och som inte nekats medborgarskap genom ett beslut som fått laga kraft.

Beviljande av tidsbegränsat uppehållstillstånd

När ett permanent uppehållstillstånd återkallas kommer den fortsatta vistelsen i Sverige att vara avhängig att personen kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Frågan om tidsbegränsat uppehållstillstånd ska prövas enligt gällande bestämmelser i utlänningslagen. Det kan handla om uppehållstillstånd för arbete, anknytning eller internationellt skydd (som flykting eller alternativt skyddsbehövande). Frågan om uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i Sverige ska dock prövas före övriga grunder. För att underlätta beviljandet föreslås att vissa krav undantas, exempelvis försörjningskravet vid familjeanknytning för personer som redan är bosatta i Sverige.

Frågan om utvisning aktualiseras om personen varken kan eller vill bli svensk medborgare och det permanenta uppehållstillståndet återkallas samt om personen inte heller kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Eventuella utvisningsbeslut ska alltid prövas med hänsyn till Sveriges internationella åtaganden, såsom Europakonventionen och barnkonventionen.

Konsekvenser enligt utredningen

Utredningens förslag berör ett stort antal personer som är bosatta i Sverige och avser frågor som har stor betydelse för den enskilde. Av Migrationsverkets statistik framgår att cirka 98 000 personer berörs av utredningens förslag, varav cirka 9 000 (drygt 9 procent) är barn. Utöver dessa finns en grupp om cirka 87 000 personer med permanent uppehållstillstånd där Migrationsverket behöver vidta manuella åtgärder för att kunna avgöra vilka individer som omfattas av utredningens förslag.

Utifrån att förslagen har en retroaktiv verkan anser utredningen att det finns ett behov av informationsinsatser, som på ett betydande sätt går utöver de som normalt sker vid regelförändringar. I utredningen föreslås att Migrationsverket ska avgöra vilka informationsinsatser som krävs.

Av utredningen framgår att förslaget initialt väntas innebära stora kostnader och ökad arbetsbelastning för Migrationsverket och domstolarna, bland annat genom ett ökat antal ärenden rörande medborgarskap och tidsbegränsade uppehållstillstånd. På längre sikt bedöms åtgärderna bidra till att motverka utanförskap och framväxten av parallella samhällen, minska offentliga kostnader samt hjälpa till att upptäcka fel och fusk inom välfärdssystemet.

Utredningen bedömer att förslagen inte innebär några nya åtaganden för kommuner eller regioner och därmed heller inte några ekonomiska konsekvenser för dessa.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

På grund av kort remisstid har socialförvaltningen och Skärholmens stadsdelsförvaltning lämnat in ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret avstyrker utredningens förslag och anser att förslagen riskerar att försämra integrationen och möjligheterna för nyanlända till en snabb etablering på arbetsmarknaden samt att förslagen riskerar att bidra till ett ökat utanförskap.

Den föreslagna lagen innebär att tidigare fattade beslut kan omprövas retroaktivt, vilket riskerar att försämra tilliten till rättsväsende, myndigheter och samhället i stort. Det riskerar även att försämra tilliten för aktörer, såsom exempelvis kommuner, som arbetar med integrationsinsatser. Utredningens förslag riskerar att bidra till ökad stress och ohälsa för berörda personer, då förslagen i utredningen medför en ökad osäkerhet om hur varaktig tiden i Sverige är.

Stadsledningskontoret vill särskilt lyfta fram att effekterna för barn och familjer är oroande då återkallelse av permanenta uppehållstillstånd kan leda till familjesplittring eller medföra utvisning även för barn som har växt upp i Sverige och har alla sina nätverk här. Detta riskerar att stå i strid med principen om barnets bästa enligt barnkonventionen.

Stadsledningskontoret ser även att den särskilda lagen kommer att påverka kvinnor mer negativt än män då det tar längre tid för nyanlända kvinnor att etablera sig och bli självförsörjande i Sverige. Det kan i sin tur påverka möjligheten att förvärva medborgarskap (i enlighet med eventuella nya krav) eller tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Stadsledningskontoret delar utredningens bedömning om att det behövs omfattande informationsinsatser om den föreslagna lagen träder i kraft. Det bedöms sannolikt att det kommer att komma många frågor till personal i stadens verksamheter om lagen. Det är med anledning av det angeläget med tydlig information som kommunen kan hänvisa till men framförallt att Migrationsverket och Statens servicecenter har kapacitet att besvara frågor.

Stadsledningskontoret anser att det är svårt att bedöma hur kommunerna i förlängningen kommer att påverkas om utredningens förslag införs. Det kan komma att uppstå konsekvenser för de kommunala verksamheterna till följd av att berörda individer upplever ökad otrygghet, osäkerhet om framtiden och försämrad tillit till

myndigheter och rättssystemet. En sådan konsekvensbeskrivning har inte gjorts i utredningen, vilket stadsledningskontoret ser som en brist.

Sammanfattningsvis anser stadsledningskontoret att utredningens förslag riskerar att försämra integrationen och en snabb etablering i samhället för nyanlända. Den föreslagna lagen har en retroaktiv verkan, vilket riskerar att försämra tilliten till rättsväsendet, myndigheter och samhället i stort. Förslagen riskerar att leda till familjesplittring samt att barn som har växt upp i Sverige och har alla sina nätverk här utvisas, vilket strida mot barnkonventionen. Förslagen bedöms påverka kvinnor mer negativt än män.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 oktober 2025 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Reservation av Per Rosencrantz m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Reservation av Ann-Christine Carlberg (SD), se Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Inledningsvis vill förvaltningen lyfta att det är svårt att bedöma vilka förutsättningar individer kommer att ha för att ansöka om medborgarskap eller tidsbegränsat uppehållstillstånd till följd av att permanenta uppehållstillstånd återkallas. Regeringen har aviserat att lönenivån för arbetskraftsinvandring ska höjas. Det finns även förslag om skärpta villkor för anhöriginvandring och att kraven för medborgarskap ska skärpas genom längre hemvistid i Sverige, försörjningskrav och medborgarskapsprov. Förvaltningen anser inte att utredningen redogjort för hur dessa förslag kan påverka de personer som kommer att omfattas av den föreslagna lagen tillräckligt.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar för att möjliggöra en snabb etablering för nyanlända på arbetsmarknaden och i samhället. Förvaltningens bedömning är att utredningens förslag kommer att bidra till ökad stress och ohälsa för berörda personer över osäkerheten om hur varaktig tiden i Sverige är. Det riskerar att försämra integrationen och snarare bidra till ett ökat utanförskap.

Förvaltningen ser att den särskilda lagen kommer att påverka kvinnor mer negativt än män eftersom det tar längre tid för nyanlända kvinnor att etablera sig och bli självförsörjande i Sverige. Det kan i sin tur påverka möjligheten att förvärva medborgarskap (i enlighet med eventuella nya krav) eller tidsbegränsat

uppehållstillstånd. Förslaget kan leda till familjesplittring om inte alla i en familj kan beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd eller medborgarskap. Förvaltningen anser att förslaget inte är förenligt med barnets bästa enligt barnkonventionen.

Den föreslagna lagen har en retroaktiv verkan, vilket riskerar att försämra tilliten till rättsväsendet och samhället i stort. Det riskerar även att påverka tilliten negativt för aktörer så som kommuner som arbetar med integrationsinsatser.

Förvaltningen delar utredningens bedömning om att det behövs omfattande informationsinsatser om den föreslagna lagen träder i kraft. Det är troligt att det kommer att komma många frågor till personal i stadens verksamheter om lagen. Då är det viktigt att det finns tydlig information som kommunen kan hänvisa till men framförallt att Migrationsverket och Statens servicecenter har kapacitet att besvara frågor.

Utifrån ovan nämnda synpunkter avstyrker arbetsmarknadsförvaltningen utredningens förslag.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Socialförvaltningen

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningens förslag att återkalla permanenta uppehållstillstånd (PUT) och ersätta dem med tidsbegränsade tillstånd (TUT), i syfte att främja medborgarskap och integration, väcker frågor om hur rättssäkerhet och integration kommer att påverkas.

Utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv innebär förslaget att tidigare fattade beslut om PUT kan omprövas retroaktivt. Detta är inte förenligt med principen om rättslig förutsebarhet och kan undergräva tilltron till myndigheter och rättssystem.

Vad gäller integration bygger utredningens förslag på en idé om att medborgarskap i sig ska fungera som en drivkraft för inkludering. Det finns dock en risk att kravet på medborgarskap upplevs som ett tvång, snarare än som ett uttryck för tillhörighet. För personer som redan är etablerade i Sverige kan hotet om att förlora PUT skapa oro och känsla av utanförskap, snarare än ökad motivation till integration.

Förvaltningen anser att effekterna för barn och familjer är särskilt oroande. Återkallelse av PUT kan leda till splittring av familjer eller utvisning, även för barn som har växt upp i Sverige och har alla sina nätverk här. Detta riskerar att stå i strid med principen om barnets bästa enligt barnkonventionen.

Sammanfattningsvis innebär förslaget en skärpning av migrationspolitiken, som riskerar att medföra negativa konsekvenser för både rättssäkerheten och möjligheten till långsiktig och hållbar integration.

Socialförvaltningens kontorslåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 13 oktober 2025 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Anders Lindman (SD), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser att de förslag som framförs i utredningen kan komma att påverka områden som bland annat rättssäkerhet, tillit och förtroende för myndigheter samt integration.

Den föreslagna lagen ska gälla retroaktivt genom att redan beslutade permanenta uppehållstillstånd återkallas. Detta går emot den allmänna förvaltningsrättsliga principen om att gynnande beslut som huvudregel inte får ändras till den enskildes nackdel. Förvaltningen ser att detta riskerar att få negativa konsekvenser både vad gäller tillit till myndigheter och rättssäkerheten i Sverige, eftersom förslaget medför att det kommer att bli mycket svårt att lita på att beslut som fattas av myndigheter är bestående, även de som utger sig för att vara permanenta. Förvaltningen ser att detta riskerar att medföra att förtroendet för hela det offentliga påverkas negativt, vilket även inkluderar förtroendet för kommuner.

I och med den nya socialtjänstlagen och omställningen till en långsiktigt hållbar socialtjänst har fokus ökat på att kunna erbjuda tidiga lösningar och vara lätt tillgänglig. För att lyckas med det krävs såväl ökad tillit som ökat förtroende för samhällets insatser och förvaltningen bedömer att det utredningen föreslår riskerar att försvåra det.

Flera nämnder inom staden, bland annat stadsdelsnämnderna, har i uppdrag att arbeta för integration. Förvaltningen ser att förslagen i utredningen riskerar att försvåra detta arbete. Att arbeta tillitsskapande är en central del av integrationsarbetet. En stor del av arbetet handlar om att skapa förståelse för hur svenska myndigheter arbetar och fungerar i syfte att stärka tilltron till samhället. Många nyanlända kommer från samhällen där tilliten till myndigheter är låg på grund av till exempel korruption, långvariga krig och konflikter och avsaknad av sociala skyddsnät. Väl i Sverige kan det ta tid att bygga upp en tillit till nya samhällsinstanser. När ett gynnande beslut, som ett permanent uppehållstillstånd, återkallas och individers livssituation omkullkastas genom den osäkerhet som ett sådant beslut innebär, riskerar också den tillit som har byggts upp att raseras.

För att individer ska lyckas att etablera sig i samhället är stabilitet och möjlighet till trygghet i form av långsiktig planering centralt, vilket försvinner om permanenta uppehållstillstånd återkallas. Återkallande av permanenta uppehållstillstånd kommer med stor sannolikhet att leda till ökad stress och osäkerhet för de personer som berörs, vilket snarare kan bidra till en känsla av utanförskap och att inte tillhöra eller vara en del av samhället. Förslaget innebär vidare att de som får sina permanenta uppehållstillstånd återkallade kommer att behöva fokusera mycket på att uppfylla de krav som ställs för antingen tidsbegränsat uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap, vilket förvaltningen bedömer kommer ta tid och kraft från andra viktiga delar i integrationen, som till exempel språkinläring, studier, arbetssökande och etablering på bostadsmarknaden.

I enlighet med Barnkonventionen ska barns bästa beaktas vid beslut som berör barn. Förvaltningen ser att utredningens förslag riskerar att få stor negativ påverkan för barn och att avvägningen av vilka intressen som ska styra beslut i varje enskilt fall riskerar att bli bristande med motiveringen att barns bästa uppfylls genom att de – om utvisning blir aktuellt – utvisas tillsammans med förälder, oavsett konsekvenserna av att inte få stanna i Sverige. I utredningen beskrivs att förslaget bedöms medföra en risk för ökad ohälsa särskilt för barn samt att det kommer att innebära en sämre förutsebarhet och trygghet för de barn som berörs, vilket förvaltningen ser kan komma att få än större påverkan om beslutsprocesserna blir långa. Det beskrivs vidare att förslagen kan antas medföra en ökad risk för stress och oro hos barn och därmed påverka deras hälsa negativt, vilket förvaltningen håller med om. Förvaltningen ser även att förslagen som framförs i utredningen skulle kunna leda till att familjer splittras, om någon eller några i en familj inte kan beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap, vilket även det skulle få negativa konsekvenser för de barn som berörs. Förvaltningen delar således inte bedömningen som görs i utredningen: att statens behov av att lägga om migrationslagstiftningen väger så tungt att detta måste ges företräde. Tvärtom anser förvaltningen att utredningen i högre grad borde ha beaktat principen om barnets bästa enligt Barnkonventionen och presenterat ett tydligt förslag på hur en korrekt intresseavvägning ska kunna göras i varje enskilt fall.

I utredningen beskrivs att förslagen som framförs i huvudsak syftar till att förmå berörda individer att i högre utsträckning vilja bli svenska medborgare. Förvaltningen kan notera att det i andra statliga offentliga utredningar föreslås fler och hårdare krav för att bli svensk medborgare – vilket gör att det som i denna utredning framstår som en positiv möjlighet kan komma att bli svårare att uppnå om kraven för svenskt medborgarskap förändras framöver. Detta anser förvaltningen skulle ha framgått tydligare i utredningen.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsförvaltning

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningens förslag att återkalla permanenta uppehållstillstånd (PUT) och ersätta dem med tidsbegränsade uppehållstillstånd (TUT) i syfte att främja medborgarskap och integration väcker frågor kring hur rättssäkerhet och integrationsprocessens kan komma att påverkas.

Ur ett rättssäkerhetsperspektiv innebär förslaget att redan fattade beslut om PUT kan omprövas i efterhand. Detta är inte förenligt med principen om rättslig förutsebarhet och kan undergräva tilltron till myndigheter och rättssystem.

När det gäller integration bygger förslaget på antagandet att medborgarskap i sig ska fungera som en motivation för inkludering. Det finns dock en risk att kravet på medborgarskap uppfattas som ett tvång, snarare än som ett uttryck för tillhörighet. För personer som redan är etablerade i Sverige kan hotet om att förlora sitt permanenta uppehållstillstånd skapa oro och känsla av utanförskap, istället för att öka deras vilja att integreras.

Återkallelse av PUT kan leda till splittring av familjer eller utvisning, även för barn som har växt upp i Sverige och har alla sina nätverk här. Detta riskerar att stå i strid med principen om barnets bästa enligt barnkonventionen.

Förvaltningen ser att förslaget medför en skärpning av migrationspolitiken vilket riskerar att medföra negativa konsekvenser för både rättssäkerheten och möjligheten till långsiktig och hållbar integration.

Förvaltningens kontorslåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jämställdhetsanalys

Kvinnor med migrationsbakgrund befinner sig ofta i en särskilt sårbar situation, med mer utmaningar i att vara ekonomiskt självständiga och ha en förankring på arbetsmarknaden vilket även påverkar möjlighet till rättslig status. Förlust av ett permanent uppehållstillstånd kan påverka trygghet, etablering och skydd mot våld eller förtryck. För barn leder otrygga levnadsförhållanden ofta till ökad belastning på mödrar, som i många fall har huvudansvaret för barnens välfärd. Detta förstärker könsrelaterade ojämlikheter och kan förvärra kvinnors och barns livssituation.

Barnkonsekvensanalys

Förvaltningen bedömer att förslaget om att omvandla eller återkalla permanenta uppehållstillstånd kan få allvarliga negativa effekter på barn. Det skapar osäkerhet och otrygghet, vilket strider mot barnets bästa och riskerar att bryta upp etablerade liv med skola och sociala nätverk. Osäker rättslig status ökar risken för psykisk ohälsa och kan försämra barns integration, identitet och skolresultat. Barns rätt till trygghet, hälsa och integration riskerar därmed att åsidosättas.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation av Per Rosencrantz m.fl. (M)

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. att därutöver tillägga följande: Utredningens förslag innebär att permanenta uppehållstillstånd som huvudregel ersätts med tidsbegränsade tillstånd, och att regelverket utformas så att det tydligare leder till svenskt medborgarskap, återvändande eller återvandring. Syftet är att öka förutsebarhet, ansvarstagande och egenförsörjning samt att harmonisera svensk rätt med EU:s miniminivå. Detta bedömer vi stärker både integration och arbetslinje över tid.

Vi noterar invändningar om retroaktiv verkan och konsekvenser för enskilda. Samtidigt innehåller förslaget undantag för den som inom viss tid initierar ett medborgarskapsärende, vilket utgör en viktig rättssäkerhetsventil. Genom tydliga övergångsbestämmelser och omfattande informationsinsatser kan tillämpningen ske likformigt och rättssäkert.

Mot denna bakgrund tillstyrker vi förslaget och framhåller vikten av att staden samverkar med Migrationsverket och Statens servicecenter för att säkerställa att reformen genomförs på ett rättssäkert och förutsägbart sätt.

Reservation av Ann-Christine Carlberg (SD)

1. Nämnden bifaller Sverigedemokraternas utlåtande som svar på remissen
2. Därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna välkomnar ändringen av permanent uppehållstillstånd och att Tidöregeringen återtar kontrollen över migrationen till Sverige genom att anpassa regelverket till miniminivån enligt EU-rätten. Vi välkomnar den offentliga utredningen och föreslår att Stockholm stad ska ställa sig bakom den i sin helhet

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Reservation av Anders Lindman (SD)

1. Att stadsdelsnämnden bifaller Sverigedemokraternas utlåtande som svar på remissen.
2. Därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna välkomnar ändringen av permanent uppehållstillstånd och att Tidöregeringen återtar kontrollen över migrationen till Sverige genom att anpassa regelverket till miniminivån enligt EU-rätten. Vi välkomnar den offentliga utredningen och föreslår att Stockholm stad ska ställa sig bakom den i sin helhet.